

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 305/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kansainvälisestä ja kotimaisesta koronavirusrokotteesta, koronälääketutkimuksesta ja omavaraisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauma/kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 305/2020 vp:

Mikä on hallituksen koronavirusrokote- ja lääketutkimusstrategia, ja mikä on kotimaisen tutkimuksen rooli osana kokonaisuutta,

miten hallitus varmistaa, että Suomi on ensimmäisten joukossa saamassa koronavirusrokotteen ja koronaviruslääkkeen, kun sellaiset ovat saatavilla ja

onko hallituksella suunnitelmaa, jonka mukaan Suomi voi toimia rokotteen valmistusmaana omavaraisuuden säilymiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Rokotukset ovat tärkeä osa yleistä tartuntatautien torjuntaa. Kansallisesta rokotusohjelmasta säädetään tartuntatautilaissa 1226/2016 ja sosiaali- ja terveysministeriön (STM) asetuksessa rokotuksista 149/2017. Nykyinen kansallinen rokotusohjelma antaa suojan kolmeatoista eri tautia, niiden jälkitauteja tai pitkäaikaishaittoja vastaan. STM tekee esitykset valtioneuvostolle ja eduskunnalle uusien rokotteiden ottamisesta rokotusohjelmaan sekä päättää merkittävistä rokotehankinnoista. Kansallisen rokotusohjelman rokotteiden tulee olla väestötasolla tehokkaita, turvallisia ja kustannusvaikuttavia.

Rokotteen kehitys kestää tyypillisesti useita vuosia. Myös uuden koronaviruksen aiheuttamaa covid-19-tautia vastaan kehitettävän rokotteen käyttöön saamisen oletetaan kestävän vähintään yhden vuoden vaikka kehitystyö sekä teho- ja turvallisuustutkimukset edistyisivätkin ennennäkemättömän nopealla aikataululla. Suomella on mahdollisuus vaikuttaa kansainväliseen rokotekehitystyöhön epidemiavalmius- ja innovaatiokoalition (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations, CEPI) ja Kansainväliseen rokoteinstituutin (International Vaccine Institute,IVI) kautta, joille hallitus on lisätalousarvioesityksessä päättänyt myöntää viisi miljoonaa euroa rahoitusta.

Maailman terveysjärjestö (WHO) koordinoi uuden koronaviruksen rokote- ja lääkekehitystä. WHO:n 5.5.2020 julkaiseman tilannekuvan mukaan kehitteillä on yhteensä 108 eri rokotetta, joista kahdeksan on edennyt prekliinisistä rokotetutkimuksista kliinisiin tutkimuksiin. Kahdesta tutkimuksesta odotetaan alustavia tuloksia marras-joulukuussa 2020 ja kolmannelta tammikuussa 2021. Muiden tutkimusten osalta tulosten saaminen kestää pidempään. Suomessa kehitetään tietävästi kahta rokotetta, mutta ne eivät ole vielä mukana WHO:n laatimalla listalla.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 305/2020 vp

STM tukee käytettävissä olevilla keinoillaan tutkimusrahoituksen ja -toimenpiteiden kohdentumista tarkoituksenmukaisesti. STM selvittää yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa kotimaisen covid-19-rokote- ja -lääketutkimuksen tukitarpeita ja mahdollisuuksia tulevissa lisätalousarvioissa. Myös valmistelussa olevan kansallisen lääkekehityskeskuksen on tarkoitus edistää kilpailukykyistä lääkekehitystä.

Kansallisen rokotetutkimuksen vahvistamiseksi on selvityksessä THL:n ja Tampereen yliopiston rokotetutkimuskeskuksen kliinisten rokotetutkimustoimintojen mahdollinen yhdistäminen uudeksi toimijaksi. Toteutuessaan hanke mahdollistaa etenemisen kansallisen rokotetutkimuskeskuksen perustamiseen. Lääkealan lupa- ja valvontavirasto seuraa osaltaan aktiivisesti eri puolilla maailmaa kertyvää tutkimusnäyttöä ja ohjaa siten osaltaan aktiviteettejä tarkoituksenmukaisesti. Rahoitusorganisaatiot kuten Suomen Akatemia ja erilaiset säätiöt ovat avanneet erillisiä rahoitushakua koronaan liittyviin tutkimushankkeisiin. Rokotevalmistus on globaalisti keskittynyttä eikä laajaa kotimaista rokotevalmistusta ole toistaiseksi nähty mahdollisena.

Kansallisen rokotusohjelman rokotteiden ja sairaalalääkkeiden hankinnassa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. STM:n rokotehankintatyöryhmä päättää rokotteiden hankinnan ehdoista sekä hankinnasta saapuneiden tarjousten perusteella. THL:n lääketukkukauppa vastaa hankinnan kilpailutuksesta. Sairaaloiden lääkkeiden hankinnoista vastaavat vapaaehtoisella pohjalla toimivat hankintarenkaat ja käytännön toimijoina ovat sairaala-apteekit. STM arvioi ja kehittää yhteistyössä huoltovarmuusorganisaation kanssa tärkeimpien lääkkeiden velvoite- ja varmuusvarastointia sekä säilytystä vakavien häiriötilanteiden, tartuntatautien ja poikkeusolojen varalta.

Helsingissä 6.5.2020

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen